

Motion till riksdagen 2025/26:1660

av **Peter Ollén m.fl. (M)**

Livskraftig skånsk landsbygd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att underlätta för landbaserad fiskodling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skånskt jordbruks produktionskraft och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det skånska jordbruket och livsmedelsindustrin och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den skånska landsbygden som bostadsort och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillfällen på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Säkerhetsläget blir allt allvarigare och det är hög tid att förstärka och bygga ut det skånska lant- och skogsbruket för att förbättra Sveriges möjlighet för självförsörjning. Ingen annanstans i Europa är markerna bördigare och ingen annanstans i Sverige finns lika goda möjligheter att få ut högre effekt från lantbruket.

De gröna näringarna är en viktig del av svenskt näringsliv och växtkraften hittar vi som sagt inte minst i Skåne. Här finns ett milt klimat med bra geografiskt läge i Europa. Åkermarken är bördig och ger en naturlig tillgång till högkvalitativa råvaror inom det

egna rikets gränser. Nu vill vi även utöka detta med att bättre möjliggöra för landbaserad fiskodling.

Det är viktigt att vi tar till vara dessa möjligheter och investerar i ett konkurrenskraftigt jordbruk, en stark livsmedelsindustri och en besöksnäring som bara begränsas av nödvändiga regler. Skåne erbjuder också rekreationsmöjligheter i oroliga tider men är i stort behov av ett robust system för elförsörjning.

Svensk livsmedelsproduktion behöver goda villkor och regler för både producenter och konsumenter. Den behöver också tillgång till marknader för att exportera sina produkter. Viktigt är också framtagandet och förmedlandet av kunskap och innovationer.

Det är angeläget att myndigheterna arbetar för att göra det lätt för alla parter att göra rätt. Därför behöver hinder elimineras för att få önskad utveckling och tillväxt. Det behovet har framför allt skånska och svenska lantbrukare för att vara konkurrenskraftiga i förhållande till resten av EU. Svenska myndigheters tolkningar och implementeringar av beslut som fattas på EU-nivå ger i onödan negativa konsekvenser för svenskt jordbruk när de inte är samstämmiga med resten av EU.

Att ofta gå längre och i otakt med övriga länder leder till konkurrensnackdelar för svenska företagare inom de gröna näringarna. Därför vore det välkommet om det tydliggörs vilka kostnadsdrivande svenska lagar, skatter och regler som finns och som minskar svensk och skånsk livsmedelsproduktions konkurrenskraft.

I sammanhanget är det också viktigt att det i myndigheternas roll, inte minst länsstyrelsens, ingår att samverka med näringslivet för att få med företags- och tillväxtperspektiv i utvecklingen. Vi uppskattar den nuvarande regeringens ändringar i regleringsbrev till länsstyrelsen, så att dessas uppgift nu är att hjälpa företagarna att göra rätt.

Regelförenklingar är något som behövs på flera områden. Ett allvarligt exempel är problematiken kring rättgift där det dels krävs en licens men även att giftet inte får användas i förebyggande syfte. Detta påverkar såväl vår landsbygd som våra städer, där vi varje vecka får nya larmrapporter om hur råttor tar över lekplatser och rekreationsytor utan att kommunerna förmår göra tillräckligt för att stoppa det.

Det skånska jordbruket och livsmedelsindustrin

Långsiktigt är en avreglering och marknadsanpassning av jordbrukspolitiken inom EU något vi moderater vill eftersträva. Utöver framgångsrika lantbruksföretag finns ett stort

behov av en framgångsrik livsmedelsindustri. Skånes geografiska läge ger utomordentligt goda förutsättningar för en sådan utveckling och tillväxt, inte bara för att producera livsmedel utan också för att säkerställa en ökad livsmedelssäkerhet.

Skånes livsmedelsakademi, lantbruksuniversitetet i Alnarp och flera stora livsmedelsaktörer är exempel på starka drivkrafter för skånsk livsmedelsproduktion. Skåne är en viktig region för att kunna samla och utveckla framtidens matproduktion och livsmedelsförsörjning i landet. Företagsnära kvalificerade testbäddar, kunskap och innovation i samverkan mellan företag, universitet och Sveriges lantbruksuniversitet m.fl. står på dagordningen när det privata och offentliga samverkar i Food Valley of Bjuv, där nya spännande möjligheter växer fram. Krinova är Sveriges äldsta och största inkubator och science park med mat som profilområde. De har varit med och stöttat otaliga startup-företag på den skånska matscenen, bland annat Gårdsfisk som med ett förenklat och anpassat regelverk skulle kunna producera betydligt mer livsmedel med ett mycket litet klimatavtryck.

För hårda krav för gårdsfisk

Gårdsfisk är en ny företeelse, där fisk odlas i bassänger på land. I stället för att avföringen bidrar till övergödning i havet, så samlas den här upp och sprids på åkrarna. Men lagstiftningen är dåligt anpassad för fiskodling och exempelvis används samma lagstiftning för att reglera fiskodling som den som används för svinstall.

Det är knappast heller rimligt att tillsynsavgiften på 36 000 kronor per år (ett exempel i Skåne) börjar debiteras direkt efter tillståndsansökan, där det ofta dröjer flera år innan anläggning och allt praktiskt sedan är på plats. Avgiften bör rimligtvis börja debiteras när anläggningen tas i bruk.

Svensk mat är bra mat

Svenskt jordbruk ger bra livsmedel. Närproducerad mat har mervärde för många konsumenter och efterfrågan är stor. Vi vill se en utveckling av den småskaliga livsmedelsproduktionen, vilket ger möjlighet för företagen inom jordbruks- och livsmedels-sektorn att växa. På sikt måste också produktiviteten öka inom livsmedelsproduktionen.

På politisk nivå innebär detta att arbetet med minskat regelkrångel och lättad administrativ börda bör fortgå, såväl på EU-nivå som i den nationella tillämpningen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Det ligger många lösningar i morgondagens möjligheter. Därför är det också viktigt att politiken är öppen för en mångfald av lösningar. Det är av godo för det skånska och svenska jordbrukets tillväxtkraft.

Såväl foder- som matproduktion behöver vara tryggad och klara toxiner för foder till djuruppfödning samt insektsangrepp – något som kan slå ut 2/3 av skörden och påverka självförsörjningsgraden och göra landet sårbart.

Konventionell produktion är i dag långt framme på miljöområdet och företag odlar redan med nivåer som uppfyller EU:s krav för barnmat. Svenskt jordbruk har många förtjänster, och en mångfald av lösningar bidrar till det som passar lokalt och regionalt utifrån jordmån.

Vi ser en ökning av testbäddar som en viktig åtgärd lokalt och regionalt inom de gröna näringarna. På så vis kan nya möjligheter växa fram och fånga in det vi inte visste att vi kan åstadkomma. Vi anser att det är viktigt att det finns en öppenhet för nya metoder.

Andelen småskalig produktion ökar på marknaden, likaså efterfrågan på lokalt producerade varor. Småskalighet är en del av landsbygden och bör därför gemensamt med annat företagande fortsätta verka och utvecklas, inte minst när det gäller möjligheten till gårdsförsäljning av såväl livsmedel som alkoholhaltiga drycker.

Jordbruket behöver lägre kostnader för sin produktion, enklare regler och minskad administrativ börda. Lägre kostnader nås bland annat genom åtgärder som förhindrar att exempelvis åkermark förstörs. Detta kan uppnås via en genomtänkt jakt- och viltvårdspolitik. I Skåne måste jakten på vildsvin öka men för att detta ska kunna genomföras kan inte vapendirektivet få försvåra för svenska jägare. Det är en nödvändig del i viltvården och en förutsättning för en levande landsbygd.

Vi anser att svensk jakt ska bestämmas i Sverige och att beslut om viltförvaltningen ska fattas lokalt. Dessutom finns det en ökad efterfrågan på viltkött hos konsumenterna och tillsammans med vildsvinsbeståndet i Skåne öppnar detta upp för nya möjligheter. Inte minst kräver utbrotten av sjukdomar att vildsvinsstammen hålls nere. En jägare som har möjlighet att sälja eller ge vidare sitt vildsvinskött kan från hösten 2024, tack vare den (M)-ledda regeringen, anmäla sig till länsstyrelsen, som säkerställer att jägaren har tillräcklig utbildning för att på egen hand hantera köttet. Det är Livsmedelsverket som beslutar vem som får utbildas. Därmed säkerställs både att tidigare fördyrande processer minskar, samtidigt som livsmedelssäkerheten upprätthålls.

I dagsläget finns det bidrag som avsätts till fokusarealer inom jordbruk, det vill säga remsor i anslutning till åkermark som har som syfte att gynna ekosystem. Det är fint att se på och bidrar till biologisk mångfald men det bör utredas vad effekten för dessa insatser är. Detta för att kunna påvisa om insatserna är kostnadseffektiva samt vilket mervärde fokusarealerna genererar.

Skåne som turist- och matregion

Det sägs att skåningen fryser när han arbetar och svettas när han äter. Hur det är med den saken ska vi låta vara osagt, men sant är att matproduktion och ätande är en viktig del av livet för skåningarna.

Förutom att vara huvudleverantör av livsmedel till hela landet, är Skåne en populär plats både att bo på och att besöka. Därför har vi skånska (M)-ledamöter med glädje mottagit den strategi för de Kulturella och Kreativa Branscherna (KKB) som regeringen presenterade och som riksdagen sedan med bred majoritet antog den 12 juni 2024.

Det sägs att den kloka chefen fokuserar på det som går bra, för att få det att bli ännu bättre. Därför vill vi i denna motion lyfta fram punkter som ytterligare kan förstärka Skåne och därigenom göra hela Sverige starkare.

Den moderatledda regeringen har mottagit utredningen om gårdsförsäljning och vi gladdes över att ett stort antal gårdar från 1 juni 2025 har kunnat utnyttja möjligheten att sälja egenproducerat öl, vin och sprit. Försäljningen sker i direkt anslutning till tillverkningsstället.

Varje besökare över 20 år får, efter att ha deltagit i ett betalt studiebesök, köpa 0,7 liter spritdryck, 3 liter vin, 3 liter starköl samt 3 liter andra jästa drycker.

Medan vissa skånska kommuner, som Höganäs, var mycket snabba med att ge tillstånd, så har andra, som exempelvis Malmö, låtit hela sommaren gå utan att utfärda tillstånd. Här ser vi stor skillnad mellan kommuner som värnar sitt näringsliv och andra som inte bryr sig.

Skatten har nu halverats för mikrobryggerierna, vilket underlättar och för många aktörer på skånska landsbygden direkt kommer att användas för att expandera och anställa fler.

För den som vill köpa sina alkoholhaltiga drycker i en bar eller restaurang, har regeringen nu beslutat att se över de regler som kräver att det ska serveras ett varierat utbud av varm mat fram till klockan 22.00 för att man ska få sälja alkoholhaltiga drycker.

Kommunen ansvarar för tillsynen av försäljningsstället och vi anser att det är tillräckligt.

På samma sätt är regeln om att inte på förhand få blanda drinkar något som kan tas bort. Skulle verkligen folkhälsan skadas om man fick blanda drinkar på förhand och sedan bara hälla upp?

Den som har ett cateringstillstånd i en kommun får inte lov att i samband med catering servera alkohol i en annan kommun. Detta är mycket opraktiskt för företag i mindre kommuner, där de kan behöva söka separata tillstånd i ett antal kommuner inom deras verksamhetsområde. Speciellt i Skåne, där kommunerna är mindre och ligger tätt, skulle en regelförenkling vara till god hjälp.

Underlätta för fler i arbete

Nära 700 000 svenskar i arbetsför ålder varken studerar eller arbetar, enligt statistik från SCB. Endast en mindre del av dessa är registrerade som arbetslösa. Det berättar att det finns en hög grad av utanförskap.

Speciellt i Skåne utgör denna kategori ett stort antal individer. Vi uppskattar regeringens arbete med att få fler i arbete, men ser det som mycket angeläget att mer görs för att få denna grupp integrerad i samhället genom riktiga jobb. Många i gruppen är unga, där vi vet att speciellt besöksnäringarna (restauranger, hotell, campingplatser etc.) är bra på att skapa ett första jobb.

Vi ser gärna att man ser över regelförenklingar som att exempelvis låta ungdomar i åldern 18–20 år få servera alkohol, vilket nu inte är tillåtet.

Vi är tacksamma över att regeringen nu sänker arbetsgivaravgifterna för unga under 23 år. Det sänker tröskeln in på arbetsmarknaden så att fler kommer i arbete samtidigt som det lättar kostnadstrycket för restaurang- och hotellnäringen, där många unga arbetar.

Tröskeeffekter

Äntligen tar nu regeringen tag i problemet med att det för många inte lönar sig att arbeta, därför att bidrag och förtur till attraktiva lägenheter helt enkelt ger bättre levnadsvillkor.

Från 2027 kommer nya regler som både gör det mindre lönsamt att leva på bidrag och under 18 månader premierar att börja arbeta och försörja sig själv.

Vi ser också gärna att man granskar kommunernas tröskeeffekter, där många företagare berättar att arbetssökande tvingas tacka nej till arbete eftersom de av

kommunen placerats i nybyggda lägenheter med hyror på 15–20 000 kronor, vilka de av ekonomiska skäl blir tvungna att lämna när de blir självförsörjande.

Besöksnäringen nu i statistiken

Besöksnäringen består av många yrken med mycket varierande krav på utbildning. För de yrken som kräver en längre utbildning – exempelvis kockar, hotellchefer och guider – är det bra att dessa från 2025 är inkluderade i den statistik som på uppdrag av regeringen tas fram inom ramarna för de Kulturella och Kreativa Branscherna. Nu kan man svart på vitt följa så att det ständigt finns tillräckligt med utbildad personal och att branscherna inte begränsas i sin tillväxt.

Vägar och järnväg är viktiga för att alla ska kunna ta del av det som de kulturella och kreativa branscherna, med sina 230 000 anställda, erbjuder.

I Skånes fall handlar det också om transporter för de många företag som är verksamma inom livsmedelsproduktion. Här är det speciellt viktigt att färskvarutransporter inte stoppas upp av underdimensionerad infrastruktur. Ett tredje körfält på E6 mellan Trelleborg och Helsingborg, dubbelspår mellan Kristianstad och Hässleholm och fyrspår mellan Lund och Alvesta är viktiga pusselbitar i detta. För besöksnäringen är det därutöver viktigt att Ängelholms Flygplats fortsatt är i drift.

När vägar dimensioneras bör besöksnäringens behov inkluderas. Speciellt i östra och nordvästra Skåne är det en stor trafikökning sommartid. Då får inte vägar dimensioneras enbart utifrån boendes arbetspendling utan även sommartidens transportbehov bör beaktas.

Sammanfattningsvis tror vi att de många förändringar som den nuvarande regeringen inlett kommer att göra stor skillnad. Vi vill betona vikten av att regeringen får fortsätta även efter valet 2026, så att man kan fortsätta arbeta med de här ytterligare föreslagna regelförenklingarna. Det kommer på riktigt hjälpa både den skånska matproduktionen och underlätta för de många viktiga aktörerna inom besöks- och restaurangnäringarna.

Skånsk landsbygd som bostadsort och arbetsplats

För att öka bosättningen på landsbygden bör det ske en kontinuerlig social utveckling. Nyttänkande och alternativa verksamheter är många gånger avgörande och bör därför uppmuntras. Landsbygden har plats för fler än enbart lantbrukare och fritidsboende. Livsmedel och turism är exempel på områden där det finns en stor utvecklingspotential. Genom att göra det enklare att starta och driva företag, även på landsbygden, kan vi skapa fler möjligheter för människor att leva, växa och verka i hela Sverige.

Skåne består av landsbygd med kärnor av städer, vilket påverkar valet av transportmedel. Därför är det positivt att den hårda bränslebeskattningen lättar, vilket underlättar boende på landsbygden. Hela Sverige ska leva och därför behöver vi också en politik som gör det möjligt.

Levande landsbygd

Att skapa nya företag och attraktivitet i hela landet där Skåne utgör en viktig del är verkligen en mycket viktig landsbygdsfråga. För en levande landsbygd är det önskvärt med en väl utbyggd infrastruktur. Människor bör ha samma möjligheter att leva och verka på landsbygden som i en tätort.

För att öka landsbygdens attraktivitet är bland annat den fortsatta fiberutbyggnaden viktig, så att även de sista delarna av Skåne kan kommunicera med hög hastighet. För att skapa nya företag och attraktivitet i hela landet är landsbygdsfrågan mycket viktig och där utgör Skåne en viktig tillväxtpotential. Med rätt incitament och förutsättningar har Skåne stor potential att ge ett betydelsefullt bidrag till Sveriges fortsatta utveckling av företagande inom de gröna näringarna och en aktiv landsbygdsutveckling.

Denna motion står samtliga skånska moderata riksdagsledamöter bakom.

Peter Ollén (M)

Boriana Åberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Lars Johnsson (M)

Noria Manouchi (M)

Emma Ahlström Köster (M)

Ulrika Heindorff (M)

Lars-Ingvar Ljungman (M)

Ludvig Ceimertz (M)